

բեմբասացութեան. — «Յիրաւի երանեմ զայն-
պիսի ժողովուրդն՝ որ այնպէս ինքեան ինք-
պէս» — նկէին, յայնպիսի յետեալ ժամանակիս
եւ այնքան, մինչ զի նրբ-միտ ազգն լատինացւոց
զարմացեալ հիանային նրբ-միտ-աւստ-աշ-
արող-նեան նորին. զի յոյժ կատարեալ ունէր զփի-
լիսոփայական եւ զաստուածաբանական գիտու-
թիւնն» (Հաննէ էջ 131 :

Այլոտ իր յաջողութիւնները, կրնամ ըսել,
գրեթէ իր ճարտարախօսութեան կը պարտէր: Թէ
բեմի վրայ եւ թէ առանին խօսակցութեան մէջ,
նոյն գրաւիչ, նոյն յազմող լեզուն էր:

Հակառակ իր համեստութեան, զոր շափա-
զանցօրէն կը մշակէ իր Յիշատակարաններուն մէջ
գիտել տալու համար թէ ինքը զուրկ է Աստուա-
ծաբանական շնորհէն, Ս. Գրքերը մեկնելու իմաս-
տութենէն (Անտառին Յիշատակարանը), Այլոտը կը
ներկայանայ պատմութեան առջեւ իբր ժամանակա-
կից ուսումներով զարգացած ուսեալ Արագա-
պետ մը:

Կ Ա Լ Ա Տ Գ Ի Ր Ա Ս Է Ի Ր

Ը.

Այլոտ իր պատրիարքական գործունէութեան
եւ իր ուսեալ հայ վարդապետի կոչումը պսակեց
գրական, լաւ եւս գրասիրական արդիւնքներով:

Իր գրչէն ելած՝ ամբողջ գործ մը չունինք
— այժմ, բաց ի իր Յիշատակարաններէն, որոնց
մին ինքն Այլոտ հրատարակած է Ջենոբ Գլակի
հետ. իսկ միւսները կը մնան ձեռագիր հատորնե-
րու մէջ:

Ասի պատճառ մը չէ, սակայն, որ մեր «հա-
մալսարանական»ը չճանչնանք իբր գրական գէմք
մը: Կրնայ մտածուիլ որ այնքան բարդ եւ ծանր
զբաղումներու մէջ՝ ատեն պիտի չգտնէր մատենա-
գրելու, թէեւ այս մասին չեմ կրնար վճռական